

24/06/2018חנח

פרשת ראה

אשר תשמעו — לשון רבים, היינו שהכלל יהיה רוב צדיקים אז תהיה הברכה בעולם, שאף מי שאינו ראוי לברכה מצד עצמו יתברך, ואם לא תשמעו שהוא לשון רבים ותהיה ח"ו הקללה אז אף מי שזכאי יהיה בכלל העונש. והוא כאשר דברתי על ואספת דגנך [לעיל יד] שאירי באין עושין רצונו של מקום [ברכות לה ב], אף שאירי בשמוע תשמעו, שפירושו שבשביל הכלל אתן הברכה במטר ארצכם ויתברכו ממילא גם האין עושין, והעונש יהיה לו רק מה שהוא בעצמו יצטרך לאסוף הדגן מה שלעושי רצונו של מקום יאספו בני נכר, ומתורץ קושיית התוס' [שם ד"ה כאן בזמן], וזהו הכוונה גם בקרא זה, וגם יש חלוק לענין הבינונים שבשבילם לא היה ניתן הברכה, אבל מכיון שנתן ה' את הברכה, מכיון שהם בינונים אין נחלקים מהכלל ומתברכים, ואם ח"ו להיפוך, אינם ראויים להנצל וממילא הם ג"כ בכלל העונש.

ראה אנכי נתן לפניכם היום ברכה וקללה. פרש"י האמורות בהר גרזים ובהר עיבל. ותמוה הא עתה עדיין לא נאמר אותו הציווי דהר גרזים והר עיבל [דלהלן כו יא]. וגם שם תמוה דהא הברכות הם מאותן הדברים שנאמרו בארורים, והרי לכאורה יש דברים כגון מי שלא ישגה עור בדרך, ואיזה ברכה יש ליתן לו, הא רק לא עשה רע אבל טובה ג"כ לא עשה, וכדומה במי שלא מטה משפט. אבל הכוונה שהברכה היא המצוה שהשי"ת נתן שכולה ברכה בהכרח שודאי יהיה לו שכר מהשי"ת, אבל יש בה גם קללה כדאיתא בקידושין [ל ב] על התורה ושמתם שהוא סם היים ואם לא כהוגן הוא סם מות, וכמו כן הוא בכל המצות

ראה אנכי נתן לפניכם היום ברכה וקללה [יא כו]. ראה לשון יחיד ולפניכם לשון רבים, וגם צריך להבין מהו הלשון „ראה“. ונראה דהפירוש הוא שאחרי שניתנה תורה הרי תתבונן באלו ששומרין התורה ומצותיה, וגם באלו שאין שומרין את התורה, שאצל שומרי תורה החיים הם ברכה שנהנים מכל מה שחננם השי"ת, ואצל האין שומרין הוא קללה, שאף כמה שיהיה להם עדיין חסר להם שאינם מסתפקים, בחשבם שבכחם עשו מה שיש להם, ולכן מצטערים על זה שיש לאחרים יותר, וכשחסר אף רק בית נאה ביותר או קאר נאה ביותר הוא קללה, כמו שחסר לחם לאכול שזהו הקללה היותר גדולה, ולכן אמר הרי אתה רואה שהברכה היא אשר תשמעו, שזה עצמו עושה שיהא ברכה לכם בכל מה שיש לכם, ואי"צ לפרש שהוא בלשון תנאי, והקללה היא זה גופא אם לא תשמעו. ונקט זה בלשון תנאי, שרצון השי"ת הוא שכולם יהיו צדיקים. ומסיק ללכת אחרי אלהים אחרים, שפירושו הוא כדאיתא ברש"י שהמודה בע"ז הוא ככופר בכה"ת, אף שמקיים כל המצוות מצד סברתו, אינו כלום, דאין בזה ממשות אחרי שעושה מחמת שהיום רוצה כן ומחר ירצה בדברים רעים אם יש לו תאוה מזה, וגם מה שמקיים אינו כפי האמת, שלא איכפת לו אם יעשה רע כשלא ידע מזה, כדבארתי במק"א [ויקרא יא מה] החלוק בין מניעת אכילת שרצים דאוה"ע להמניעה מצד האיסור.

*

עוד נראה לומר בהא דנקט ראה בלשון יחיד לפניכם בלשון רבים, דהכונה לומר דאם